

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 7. srpna 2018 o odvolání obžalovaného [REDAKCE] narozeného dne [REDAKCE] v [REDAKCE], proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 17. 5. 2018, č. j. 6 T 119/2017-145,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. c) tr. ř. se napadený rozsudek v celém rozsahu **zrušuje** a podle § 259 odst. 1 tr. ř. se věc **vrací** soudu prvního stupně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Mostě byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným ze spáchání pokusu přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 a 2 písm. e) trestního zákoníku a přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 a 2 písm. a) trestního zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že
dne 10. března 2017 v Mostě, přibližně v 16:00 před halou nádražní budovy Českých drah v ulici nádražní 774, přistoupil po předchozí slovní rozepři s koštětem v ruce k pracovníkovi ostrahy [REDAKCE] narozenému [REDAKCE] vulgárně jej okřikl, označil ho za „bílou svini“, pobrozil mu zabitím, jakmile odejde hlídka, a následně jej úderem, vedeným do oblasti hlavy, zasáhl násadou koštěte do pravého oka, čímž [REDAKCE] způsobil erozi rohovky a spojivky, projevující se bolestivostí, světloplachostí a podrážděním oka, což si vyžádalo aplikování antibiotické masti a krytí oka obvazem po dobu 10 dní a pracovní neschopnost, přičemž přečinu výtržnictví se již v minulosti dopustil, kdy za přečin výtržnictví podle § 202 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb. byl potrestán rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 9. prosince 1987, sp. zn. 5 T 467/87, pravomocným od 28. prosince 1987.
2. Za uvedené trestné činy mu byl podle § 146 odst. 2 trestního zákoníku a § 43 odst. 1 trestního zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody ve výměře 1 roku, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Současně soud obžalovanému podle § 228 odst. 1 trestního řádu uložil povinnost nahradit „VZP ČR, regionální pobočka Ústí nad Labem, pobočka pro Liberecký a Ústecký kraj, se sídlem 400 50 Ústí nad Labem, Mírové náměstí 35/C“ škodu ve výši 1 405 Kč.
3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroková o vině i trestu, podal ihned po jeho vyhlášení odvolání obžalovaný, následně odvolání prostřednictvím obhájce odůvodnil takto: pokud jde o zranění poškozeného, jedná se o nešťastnou náhodu, zranění si poškozený přivodil sám v rámci přetahování o násadu koštěte. Poškozenému nevyhrožoval, nebyl ani vulgární. Slyšený svědek policista [REDAKCE] nepotvrdil nadávání do „bílých svini“ ani napadení násadou od koštěte. Rovněž ze čtené výpovědi svědka policisty [REDAKCE] plyne, že v okamžiku vzniku zranění byl obžalovaný k poškozenému zády, což vylučuje úmyslný a cílený útok. Z výpovědi tohoto policisty plyne, že sám poškozený obžalovanému vulgárně nadával. Skutková zjištění nalézacího soudu opřena výlučně o výpověď poškozeného, který sám v rámci konfliktu byl aktivní, nepovažuje obžalovaný za správná. Navrhuje, aby odvolací soud zrušil napadený rozsudek a sám rozhodl tak, že se obžalovaný obžaloby zproští uje.
4. Odvolací soud podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to zejména z hlediska vytykávaných vad, a dospěl k následujícím závěrům.

5. V řízení, jež napadenému rozsudku předcházelo, nedošlo k závažným procesním vadám. Orgány činné v trestním řízení respektovaly ustanovení trestního řádu garantující právo obžalovaného na obhajobu, s výhradou popsanou níže pak i ustanovení upravující realizaci jednotlivých důkazů. Nedůsledně však postupoval soud prvního stupně při provádění důkazů za účelem náležitého zjištění skutkového stavu a při hodnocení provedených důkazů.

6. Soud prvního stupně odůvodnil výrok o vině následujícím způsobem:

Obžalovaný „sice popřel, že by se žalovaného jednání dopustil, je však bezpečně usvědčován výpovědí poškozeného [REDAKCE] o jehož věrohodnosti líčení události soud nepochybně. Je nepochybné, že na místě docházelo k výtržnostem (křik, bluk, zpěv, hádky) ze strany obžalovaného a jeho kamaráda [REDAKCE] na což reagoval poškozený [REDAKCE] který je vykazoval z halvy nádraží ČD. Na místo také on povolal hlídku PCR. Jak sám vypověděl, události předcházel verbální konflikt, při kterém se obžalovaný vůči poškozenému vyjadřoval jako o „bílé svini“ – zde pak ve smyslu vybranění se obžalovaného vůči poškozenému, neboť každý z nich patří očividně do jiné etnické skupiny, dále se o poškozeném vyjadřoval jako o „zpyrdovi“, padla i výbrůžka „až hlídka odjede, zabiju tě.“ O tom, že na místě padaly vulgarity, vypovídal i policista [REDAKCE]. Nikdo z policistů si však nevybavoval konkrétní nadávky, zde soud vycházel z výpovědi poškozeného. To, čím obžalovaný poškozenému brozil, pak realizoval tak, že když se poškozený otočil, zaútočil na něj násadou od koštěte a koncem této násady jej udeřil do pravého oka. Tento útok viděl policista [REDAKCE] který však jednání nepovažoval za úmyslné, spíše podle jeho mínění obžalovaný zavrával a nešťastnou náhodou zranil poškozeného. Policista [REDAKCE] viděl pouze poškozeného, jak se drží za obličej. Policista [REDAKCE] incident rovněž neviděl, o tom, co se stalo – stejně jako jeho kolega [REDAKCE] – se dozvěděli od jejich kolegy [REDAKCE]. Soud má za to, že kromě výpovědi poškozeného o jeho úmyslném napadení ze strany obžalovaného násadou od koštěte, lze vycházet i z výpovědi svědka [REDAKCE] který vypověděl, že když s obžalovaným hovořil, ten připustil, že použil vůči poškozenému koště (dle jeho tvrzení jako obranu před útokem poškozeného). Ohledně zranění pak vypovídají jednak lékařské zprávy a jednak i znalecký posudek. O recidivě spáchání výtržnosti pak svědčí shora citované odsouzení.“

7. Ačkoli soud prvního stupně provedl v hlavním líčení po formální stránce úplné dokazování (některé svědky sám vyslechl, protokoly o svědeckých výpovědích a podaném vysvětlení dalších osob se souhlasem stran podle § 211 odst. 1 trestního řádu, resp. § 211 odst. 6 trestního řádu přečetl), provedené důkazy, jak plyne ze shora citovaného, hodnotil nedostatečně, čímž napadený rozsudek zatížil podstatnou vadou, pro kterou nemohl obstát. Podle § 125 odst. 1 trestního řádu totiž platí, že soud v odůvodnění rozsudku stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané, a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Zároveň je patrné, že mezi důkazy, u kterých nebyly zachovány zásady bezprostřednosti a přímosti (výslechy osob z přípravného řízení) a důkazy prováděnými v hlavním líčení, jsou natolik podstatné rozpory, že bylo nutné tyto důkazy při zachování uvedených zásad provést v rámci hlavního líčení, které je těžištěm trestního řízení, aby se soud s těmito rozpory mohl řádně vypořádat.

8. Soud I. stupně svá skutková zjištění opřel o před soudem učiněnou (a následně podle § 211 odst. 1 trestního řádu se souhlasem stran v hlavním líčení přečtenou) svědeckou výpověď poškozeného [REDAKCE]. Ten konkrétně k řešeným událostem vypověděl, že v rámci vykazování obžalovaného a [REDAKCE] z nádražní halvy mu obžalovaný nadával mimo jiné do „bílých sviní“ a vyhrožoval zabitím. K mechanismu vzniku zranění uvedl, že „se otočil a dostal ránu koštětem do levého oka“. Obžalovaný pak nic neřikal. Dále uvedl, že když byl obžalovaný opilý, býval agresivní, za střízlivého stavu byl bezproblémový. Následně se mu za incident omluvil. Obžalovaný v hlavním líčení uvedl, že se poškozený udeřil sám a že mu do „bílých sviní“ nenadával. Svědek policista [REDAKCE] vypověděl, že obžalovaný byl silně podnapilý, blábolil a měl nejistou chuži, „šťouchnutí“ násadou do oka neviděl. Dále soud podle § 211 odst. 1 trestního

řádu přečetl výpovědi svědků policisty [REDAKCE] z přípravného řízení. [REDAKCE] uvedl, že se před budovou obžalovaný s poškozeným bavili a „útok nevypadal úmyslně, když došlo k úderu, tak byl [REDAKCE] skoro otočen k [REDAKCE] navíc byl [REDAKCE] opilý a po celou dobu bylo vidět, že díky alkoholu má zhoršenou koordinaci. Celá událost vypadala spíše jako nešťastná náhoda ... [REDAKCE] o tom ani nevěděl, nemohl to pochopit, že si [REDAKCE] stěžuje na nějaké fyzické napadnutí“. Konkrétní nadávky nepotvrzoval. [REDAKCE] pak osobně úder neviděl, čerpal z bezprostředního sdělení kolegy [REDAKCE] konkrétní nadávky si nevybavoval. Konečně soud I. stupně se souhlasem stran podle § 211 odst. 6 trestního řádu přečetl úřední záznam o podaném vysvětlení [REDAKCE] který k nadávkám a výhrůžkám vůbec nebyl dotázán, neviděl, že by obžalovaný napadl poškozeného koštětem, následně mu řekl, že ho poškozený napadl a on se koštětem bránil.

9. Obžalovaný byl uznán vinným dvěma úmyslnými trestnými činy: pokusem přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 a 2 písm. e) trestního zákoníku a přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 a 2 písm. a) trestního zákoníku. Odvolání samo, ač požaduje zproštění obžaloby v plném rozsahu, zpochybňuje konkrétně naplnění skutkové podstaty pokusu přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 a 2 písm. e) trestního zákoníku.
10. Odvolací soud sám neshledal pochybení soudu I. stupně, uznal-li obžalovaného vinným ze spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 a 2 písm. a) trestního zákoníku, neboť osoba obžalovaného (rozsáhlá trestní a přestupková minulost) a intenzita narušení veřejného pořádku před nádražní halou v běžnou denní dobu tak, jak je popsáno ve výroku rozsudku (opilost, výhrůžky, konflikt s poškozeným), které vedlo až k výjezdu hlídky policie, vylučují aplikaci zásady subsidiarity trestní represe.
11. Obstát však prozatím nemohla skutková zjištění a právní kvalifikace jednání obžalovaného jako pokusu přečinu ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku. Tento přečin je trestným činem úmyslným (§ 13 odst. 2 trestního zákoníku). Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn (§ 15 odst. 1 trestního zákoníku). Dosavadní dokazování nevyvrátilo obhajobu obžalovaného, že zranění (o jehož vzniku není pochyb) bylo dílem nešťastné náhody, nikoliv úmyslu.
12. Soud I. stupně vyšel z toho, že obžalovaného usvědčuje věrohodná výpověď poškozeného [REDAKCE]. Ten přitom nevyprávěl nic víc, než že v určitém okamžiku inkasoval úder násadou do oka. O případném úmyslu ublížit na zdraví ať již výslovně projeveném, nebo z chování obžalovaného seznatelném (vyjma běžných opileckých projevů), nevedl nic. Dále soud I. stupně pochybil, když se v rámci hodnocení důkazů nezabýval úsudkem policisty [REDAKCE] (jediného očitého svědka) o tom, že vznik zranění je dílem nešťastné náhody. Zbývá zde tedy pouze podané vysvětlení [REDAKCE] že po událostech mu měl obžalovaný říci, že se násadou od koštěte bránil poškozenému. Ani z tohoto stručného vyjádření neplyne, že by obžalovaný chtěl poškozenému přivodit zranění úmyslně. Není-li prokázán úmysl, nelze obžalovaného uznat vinným touto právní kvalifikací.
13. Pokud pak jde o kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku (ublížení na zdraví pro skutečnou nebo domnělou příslušnost poškozeného k etnické skupině), pak soudní praxe standardně vychází z toho, že „verbální projevy pachatelů deliktů násilné či výtržnické povahy obecně není namístě přilíš přeceňovat, zvláště pokud jsou proneseny ve zlobném afektu nebo pokud je pachatel pod vlivem alkoholu. Pokud tedy obžalovaný v důsledku požití alkoholu vyvolal konflikt slovy „ty černá hubo“, nelze z tohoto jeho slovního výroku bez dalšího dovodit rasový motiv následného fyzického útoku. Nadávka jako taková ještě nepředstavuje pobutku. Tmavší barva pleti romského etnika je markantní viditelný znak, přičemž lze pokládat za notoriету, že jakékoliv markantní fyzické rysy bývají právě v afektu syceném požitým alkoholem terčem dehonestace (nadávky např. do „zrzounů“, „brejlounů“, „tlust’ochů“, „cikánů“ apod.), aniž by urážející osoba obecně vůči osobám s těmito fyzickými znaky počítala jakoukoliv nenávisť či

předsudky.“ (JUDr. Libor Vávra, předseda Městského soudu v Praze: O černé a bílé hubě, in: www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/o-cerne-a-bile-hube). V kontextu řešené věci tak bylo na místě zabývat se nejen verbálními projevy samotnými, nýbrž i tím, co těmito projevy obžalovaný sledoval, zda je například zapojen v rámci jakékoliv skupiny vymezující se dlouhodobě proti „bílým“, zda se takto chová a projevuje i ve střízlivém stavu (a nikoliv pouze tehdy, kdy míra jeho opilosti přesahuje 2 ‰, jako v projednávané věci), zda je zde skutečně prokázána etnická pohnutka útoku, či zda pohnutkou konfliktu byly okolnosti zcela jiné (nelibost nad vykázáním z nádražní haly).

14. Dosud provedené důkazy neumožňují uzavřít, že by obžalovaný úmyslně napadl násadou od košty poškozeného, tím méně „*pro skutečnou nebo domnělou příslušnost k etnické skupině*“ poškozeného. Skutková zjištění soudu I. stupně jsou tak neúplná, soud I. stupně se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, jsou zde rovněž pochybnosti o správnosti skutkových zjištění ohledně přezkoumávaného rozsudku, k objasnění věci je třeba provádět důkazy, jejichž provádění před odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu prvního stupně. Vady tak nelze odstranit ve veřejném zasedání o odvolání.
15. V dalším řízení soud I. stupně s respektem k zásadám bezprostřednosti a přiměřenosti prohloubí dokazování přinejmenším o svědecké výslechy [redacted] a policisty [redacted] [redacted] budiž detailně dotázán na průběh a gradaci konfliktu, na vulgaritu (i vzájemně) mezi obžalovaným a poškozeným, jakož i na vztah obžalovaného k jiným etnickým skupinám a projevy takového vztahu. Současně necht' je detailně dotázán na následné sdělení obžalovaného o užití násady jako zbraně v rámci obrany před poškozeným: co přesně, jakými slovy a s jakým časovým odstupem mu obžalovaný sdělil. [redacted] se vyjádří k důvodům vyslání policejní hlídky na místo, k situaci na místě při jejich příjezdu, k průběhu zásahu, k vzájemným verbálním a jiným projevům mezi obžalovaným a poškozeným, ke vzniku zranění poškozeného a k důvodům, které svědka vedly k hodnocení, že úder násadou byl dílem nešťastné náhody. Zároveň necht' se vyjádří, zda je mu z jeho praxe obžalovaný znám jako osoba páchající etnicky či rasově podmíněnou delikvencí. Vystane-li taková potřeba, nic soudu I. stupně nebrání provést i důkazy další.
16. Po takto doplněném dokazování bude možno učinit nové rozhodnutí, které bude vycházet z pečlivého vyhodnocení provedených důkazů jednotlivě i v jejich souhrnu tak, jak ukládá § 2 odst. 6 trestního řádu. Soud I. stupně se neopomene detailně vypořádat s hodnocením události jediným přímým nezúčastněným svědkem policistou [redacted] a neopomene v rámci hodnocení věrohodnosti výpovědi svědka [redacted] též to, že je evidentní, že mezi obžalovaným a poškozeným existuje určitá minulost: poškozený opakovaně obžalovaného v minulosti vykazoval z nádražní haly, obžalovaný dle jeho vlastního hodnocení byl za střízlivého stavu bezproblémový, v opilosti agresivní. Policisté, kteří na místo přijeli, popisovali, že zde byla „trojice v konfliktu“. Poškozený tedy nestojí mimo celý incident a není osobou, u které by nebylo možno seznat zájem na výsledku řízení. Odsouzení obžalovaného k nepodmíněnému trestu by totiž nesporně usnadnilo poškozenému výkon jeho povolání ochranky nádražní haly. Odvolací soud a priori poškozenému tuto motivaci nepodsouvá, je však třeba v rámci hodnocení jeho výpovědi tyto okolnosti nepomíjet. Stejně tak bude nezbytné – dospěje-li soud I. stupně opětovně k závěru, že se obžalovaný úmyslně dopustil pokusu přečinu ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 trestního zákoníku – řádně v intencích shora nastíněných odůvodnit naplnění či absenci kvalifikované skutkové podstaty podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku (spáchání pro skutečnou nebo domnělou příslušnost poškozeného k etnické skupině). Tyto úvahy se poté promítnou do odůvodnění rozhodnutí v souladu s nároky uvedenými v § 125 odst. 1 trestního řádu.
17. Odvolací soud pouze doplňuje, že rovněž bude nezbytné v rámci výroku o náhradě škody správně specifikovat poškozenou korporaci tak, aby byl výrok vykonatelný. Subjekt „VZP ČR“

neexistuje, správně se jedná o subjekt „*Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky*“ s uvedením IČO.

18. Shora uvedenými důvody byl odvolací soud veden, když z podnětu odvolání obžalovaného v neveřejném zasedání podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. c) trestního řádu napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1 trestního řádu věc vrátil soudu prvního stupně.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** stížnost přípustná.

Ústí nad Labem 7. 8. 2018

JUDr. Jana Kurešová v.r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
Mgr. Michal Roubíček v.r.
soudce

Lucie Peštová
Digitálně podepsal
Lucie Peštová
Datum: 2018.08.10
09:53:47 +02'00'